

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt Bosne i Hercegovine

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт Босне и Херцеговине

APELACIONI SUD

АПЕЛАЦИОНИ СУД

Trg Pravde 12, 76100 Brčko distrikt Bosne i Hercegovine; tel: 049/216-081; faks: 049/219-063; e-pošta: asbd@asbd.ba
Трг Правде 12, 76100 Брчко дистрикт Босне и Херцеговине; тел: 049/216-081; факс: 049/219-063; е-пошта: asbd@asbd.ba

SUDSKA PRAKSA
APELACIONOG SUDA
BRČKO DISTRIKTA BOSNE I
HERCEGOVINE

za mjesec januar 2018. godine

S A D R Ź A J

- KRIVIČNO PRAVO
 - sudske odluke
- PREKRŠAJNO PRAVO
 - sudske odluke
- GRAĐANSKO PRAVO
 - sudske odluke
- UPRAVNO PRAVO
 - sudske odluke
- STATUTARNO ODJELJENJE
 - sudske odluke
- ABECEDNI STVARNI REGISTAR
 - za krivično pravo
 - za prekršajno pravo
 - za građansko pravo
 - za upravno pravo
- REGISTAR PRIMIJENJENIH PROPISA
 - za krivično pravo
 - za prekršajno pravo
 - za građansko pravo
 - za upravno pravo

Uređuje:

- predsjednik Statutarnog odjeljenja,
predsjednik Apelacionog suda Damjan
Kaurinović
- predsjednik Krivično-prekršajnog
odjeljenja, sudija Srđan Nedić
- predsjednik Građansko-privredno-
upravnog odjeljenja, sudija Dragana
Tešić
- Odjeljenje za sudsku praksu, sudija
Zijad Kadrić i Viši pravni savjetnik iz
redova stručnih saradnika Zlatan
Kavazović

KRIVIČNO PRAVO

KRIVIČNI ZAKON BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE

Teška krađa

1.

Član 281. stav 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

OBIJANJE ULAZNIH VRATA, NEZAVISNO OD TOGA KOJI INTENZITET SILE JE ZA TO BIO POTREBAN I U KOJOJ MJERI JE DOŠLO DO OŠTEĆENJA SAMIH ULAZNIH VRATA, PREDSTAVLJA OBILJEŽJE KRIVIČNOG DJELA TEŠKA KRAĐA.

Iz obrazloženja:

„Nije u pravu branitelj kada u žalbi tvrdi da se u konkretnom slučaju, spram okolnosti koje su opisane u izreci prvostupanjske presude, moglo eventualno raditi o počinjenju kaznenog djela Krađa iz članka 280. stavak 1., u svezi s člankom 31. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer se na temelju zapisnika o očevidu i fotodokumentacije koju je sačinila Policija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, prigodom obavljanja očevida od 31.07.2016. godine, može nedvojbeno zaključiti da su četiri janjeta i jedan ovan u vlasništvu oštećene M. Z. otuđeni iz njene štale u S, na način da je prethodno razvučena žičana mreža na vanjskom okviru vrata koja se nalaze na stražnjoj strani štale, a potom i odvezan konopac kojim su ta vrata bila pričvršćena za fiksirani dio vrata (štok). Dakle, došlo je do fizičkog narušavanja, kako samih stražnjih vrata tako i „mehanizma“ kojim je osiguravan stražnji ulaz u objekat, kako bi se onemogućio neovlašteni ulazak u unutrašnjost štale, što po svojoj suštini predstavlja obijanje ulaznih vrata, neovisno od toga koji intenzitet fizičke sile je za to bio potreban i u kojoj mjeri je došlo do oštećenja samih ulaznih vrata, pa stoga radnje optuženih imaju sva obilježja kaznenog djela Teška krađa iz članka 281. stavak 1. točka 1., u svezi sa člankom 31. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a ne kaznenog djela Krađa iz članka 280. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kako se to neosnovano tvrdi u žalbi branitelja optuženog. Stoga se ne mogu prihvatiti kao osnovani žalbeni prigovori branitelja da je donošenjem pobijane presude povrijeđen kazneni zakon na štetu optuženih, u smislu članka 298.

stavak 1. točka a. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 101791 17 Kž od 29.01.2018. godine)

ZAKON O KRIVIČNOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE

Troškovi postupka kad se optuženi oglasi krivim

2.

Član 188. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

SUD JE DUŽAN DA, UKOLIKO OPTUŽENU OGLASI KRIVOM, U PRESUDI ODLUČI I O TROŠKOVIMA KRIVIČNOG POSTUPKA, NEZAVISNO OD TOGA DA LI JE TUŽILAC U ZAHTJEVU ZA IZDAVANJE KAZNENOG NALOGA ZAHTIJEVAO DA SUD OPTUŽENU OBAVEŽE DA PLATI TROŠKOVE KRIVIČNOG POSTUPKA.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 106822 17 Kž od 22.01.2018. godine)

Izuzeci od neposrednog izvođenja dokaza

3.

Član 273. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

PRIZNANJE SUOPTUŽENOG S.Z. DATO U ISTRAZI U PRISUSTVU BRANIOCA MOŽE BITI KORIŠTENO KAO DOKAZ NA GLAVNOM PRETRESU, UKOLIKO SE KORISTIO PRAVOM DA NE IZNOSI ODBRANU, KAO I DOKAZ O SUDJELOVANJU SUOPTUŽENOG M.M. U POČINJENJU KRIVIČNOG DJELA, S TIM ŠTO SE ISKLJUČIVO NA TOM DOKAZU NE MOŽE ZASNIVATI PRESUDA KOJOM SU OPTUŽENI OGLAŠENI KRIVIM.

Iz obrazloženja:

„Uz saslušanje svjedoka N. P. tijekom prvostupanjskog postupka je, u skladu sa člankom 273. stavak 3. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pročitan iskaz optuženog S. Z. i korišten kao dokaz, s

obzirom na to da je tada osumnjičeni S. Z. u prisustvu branitelja, prije davanja tog iskaza, upozoren u skladu sa člankom 78. stavak 2. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a da se tijekom glavne rasprave koristio svojim pravom (da ne iznosi svoju obranu) propisanim člankom 78. stavak 2. točka a. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. S tim u svezi, nisu točne tvrdnje branitelja optuženog M. M. da je optuženi S. Z. promijenio svoj iskaz tijekom glavne rasprave, jer se iz transkripta sa glavne rasprave može nedvojbeno zaključiti da se optuženi S. Z. tijekom glavne rasprave nije koristio pravom na iznošenje svoje obrane, odnosno pravo na davanje iskaza tijekom dokaznog postupka, u smislu članka 259. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nego je samo u završnoj riječi istaknuo „ja sam za njega jedno dvaput, triput vozio, ovaj razumiješ, za pare sam vozio, ali ja to nisam uradio. On kupuje, on meni kad javi, evo ja sam za njega vozio i to je to, to što je bilo i dok mi policija nije došla kući i ubacila me u kola i išla isto idemo od kuće do kuće, jel ovo, jel ovo, ja se prepao ja samo moro reći nešto samo da me ne udaraju, i poslije sam ja njemu rekao nemoj me više ni zvati neću problema sebi, dosta mi je bilo“.

U takvim okolnostima, ne mogu se prihvatiti kao osnovane tvrdnje branitelja optuženog M. M., da je optuženi S. Z. tijekom glavne rasprave iznosio obranu i tom prigodom odstupio od svog iskaza datog u istrazi, a niti da se odluka prvostupanjskog suda o krivnji optuženog M. M. temelji isključivo na iskazu koji je u istrazi dao optuženi S. Z., od kojeg je odstupio tijekom glavne rasprave, te da je zbog toga prvostupanjska presuda donesena uz bitnu povredu odredaba kaznenog postupka. Ovo zbog toga što se naprijed citirani osvrt optuženog S. Z. iz završne riječi na glavnoj raspravi od 18.09.2017. godine ne može smatrati njegovom obranom, tako da nije bilo razloga da prvostupanjski sud daje posebnu ocjenu navoda koje je u završnoj riječi istaknuo optuženi S. Z.. Osim toga, na okolnosti počinjenja ovog kaznenog djela su svjedočili oštećena M. Z. i inspektor N. P. na temelju čijih iskaza se može zaključiti da je iskaz tada osumnjičenog S. Z. istinit, jer do detalja opisuje način na koji su on i optuženi M. M. počinili kazneno djelo za koje su oglašeni krivim, zbog čega je takav iskaz mogao biti korišten kao dokaz za utvrđivanje krivice optuženog M. M., jer je to u skladu sa odredbama članka 273. stavak 3. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Stoga se, po ocjeni ovoga suda, ne mogu prihvatiti kao osnovani žalbeni prigovori branitelja optuženog da je zbog toga prvostupanjska presuda obuhvaćena bitnom povredom odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 2., u svezi sa člankom 273. stavak 4. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 101791 17 KŽ od 29.01.2018. godine)

Dokazi na kojima se zasniva presuda

4.

Član 281. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

SUD ZASNIVA PRESUDU SAMO NA ČINJENICAMA I DOKAZIMA KOJI SU IZNESENI NA GLAVNOM PRETRESU. ISKAZ KOJI JE DAT NA ZAPISNIK U POLICIJI, A KOJI NIJE KORIŠTEN TOKOM DOKAZNOG POSTUPKA, NE MOŽE SE UZETI U OBZIR NI CIJENITI.

Iz obrazloženja:

„Branilac pokušava dovesti u pitanje pouzdanost iskaza A. i Al. R. tvrdeći da u njihovim iskazima koje su dali na Zapisniku u Policiji i u iskazima na glavnom pretresu je uočljiva velika razlika i nesaglasnost, te da su svjedoci namjerno prećutali da su A. i M. zaključili dva ugovora o kupovini automobila, kao i da su navedena dva svjedoka napakovali optuženom krivičnu odgovornost za navedeno krivično djelo. Međutim, treba imati u vidu da tokom unakrsnog ispitivanja navedenih svjedoka branilac nije navedene svjedoke suočila sa njihovim iskazima iz Policije, niti zatražila pojašnjenje u pogledu eventualnih razlika ukoliko iste i postoje u odnosu na ono što su izjavili tokom glavnog pretresa, pa da bi svjedoci mogli dati objašnjenje u pogledu eventualne razlike u njihovim iskazima. Navedene iskaze iz Policije branilac nije ni koristila tokom postupka unakrsnog ispitivanja, niti je navedene iskaze uvela u dokazni materijal, pa da bi ovaj sud mogao na adekvatan način preispitati da li zaista postoje bitne razlike u njihovim iskazima, koje bi na ozbiljan i argumentovan način diskreditovalе navedene svjedoke, a ne na način kako to u žalbi branilac želi učiniti. Na ovom mjestu sud podsjeća na sadržaj odredbe člana 281. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine da sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu, tako da iskaz na koji se branilac poziva, a koji nije korišten tokom dokaznog postupka ne može se uzeti u obzir ni cijeliti.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 072686 17 KŽ 5 od 16.01.2018. godine)

PREKRŠAJNO PRAVO

Registracija za PDV

5.

Član 57. stav 6. i 10. Zakona o porezu na dodatu vrijednost

PODNOŠILAC ZAHTJEVA ZA REGISTRACIJU I UPIS U JEDINSTVENI REGISTAR OBVEZNIKA INDIRECTNIH POREZA STIČE STATUS OBVEZNIKA PDV-a TEK OD DANA IZDAVANJA RJEŠENJA O REGISTRACIJI I DOBIJANJA UVJERENJA O REGISTRACIJI.

Iz obrazloženja:

„Nisu osnovani žalbeni navodi okrivljenog kojim ukazuje da je Upravi za indirektno oporezivanje BiH, regionalni centar Tuzla, prije uvoza predmetnog traktora, pluga i drljače, podnio zahtjev za registraciju i upis u Jedinostveni registar obveznika indirektnih poreza i da ga je Uprava za indirektno oporezivanje BiH dovela u zabludu, jer je bila dužna donijeti rješenje o registraciji u roku od 15 dana od dana podnošenja tog zahtjeva. Ovo stoga što nije od značaja činjenica kada je okrivljeni Upravi za indirektno oporezivanje BiH podnio zahtjev za registraciju i upis u Jedinostveni registar obveznika indirektnih poreza, nego kada je Uprava za indirektno oporezivanje BiH izdala rješenje i upisala obveznika u Jedinostveni registar obveznika, jer od tog dana nastaju prava i obaveze obveznika po osnovu PDV-a. Navedeno jasno proizilazi iz odredbe člana 57. stav 6. i stav 10. Zakona o PDV- BiH, kojima je propisano da Uprava za indirektno oporezivanje BiH izdaje rješenje o registraciji obaveze plaćanja PDV-a u poreski registar za svakog podnosioca zahtjeva, te da podnosilac zahtjeva postaje registrovani obveznik danom koji utvrdi Uprava za indirektno oporezivanje BiH u rješenju o registraciji.

Prema tome, podnosilac zahtjeva za registraciju i upis u Jedinostveni registar obveznika indirektnih poreza stiče status obveznika PDV-a tek od dana izdavanja rješenja o registraciji i dobijanja uvjerenja o registraciji i od tog dana nastaju prava i obaveze obveznika po osnovu PDV-a. U konkretnom slučaju, okrivljeni je taj status stekao izdavanjem rješenja Uprave za indirektno oporezivanje BiH broj 04/1-17-1-UPJR/1-2533-1/16 od 16.05.2016. godine, kada je upisan u Jedinostveni registar, te se ne mogu prihvatiti tvrdnje okrivljenog da je doveden u zabludu od strane Uprave za indirektno oporezivanje, odnosno da je imao pogrešnu predstavu o svom statusu poreskog obveznika. Dakle, za sticanje statusa obveznika pa osnovu PDV-a nije dovoljno samo podnošenje zahtjeva, a okrivljeni tokom dokaznog postupka pred prvostepenim sudom nije ni dokazivao da je određenim radnjama Uprave za indirektno oporezivanje doveden u zabludu u pogledu statusa poreskog obveznika.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o Pr 104969 17 Pžp od 24.01.2018. godine)

Odbitak ulaznog poreza pri početku obavljanja djelatnosti

6.

Član 68. u vezi sa članom 62. i članom 63. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost

OKRIVLJENI KOJI U VRIJEME UVOZA POLJOPRIVREDNIH MAŠINA NIJE IMAO STATUS OBVEZNIKA PDV-A, NEGO JE TAJ STATUS STEKAO NAKNADNO IZDAVANJEM RJEŠENJA UPRAVE ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE BOSNE I HERCEGOVINE, NE ISPUNJAVA USLOVE ZA KOREKCIJU, ODNOSNO ODBITAK ULAZNOG POREZA ZA NAVEDENE POLJOPRIVREDNE MAŠINE.

Iz obrazloženja:

„Nisu osnovani ni žalbeni navodi okrivljenog kojima ukazuje da je, u smislu člana 68. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 93/05, 21/06, 60/06, 6/07, 100/07, 35/08 i 65/10), ostvario pravo na odbitak ulaznog poreza pri početku obavljanja djelatnosti. Odredbom člana 68. stav 1. navedenog Pravilnika je propisano da se ulazni porez sadržan u primljenim isporukama za početak rada može odbiti ako su ispunjeni svi ostali uslovi za odbitak ulaznog poreza, a prema odredbi stava 2. istog člana, lica iz stava 1. imaju pravo na odbitak ulaznog poreza u skladu sa uslovima propisanim Zakonom i Pravilnikom. Dakle, da bi obveznik ostvario pravo na odbitak ulaznog poreza pri početku obavljanja djelatnosti mora ispuniti sve ostale uslove za odbitak ulaznog poreza koji su propisani Zakonom o PDV-u i Pravilnikom o primjeni Zakona o PDV-u. S tim u vezi, ovlašteni organ je na usmenom pretresu pred prvostepenim sudom kao dokaze uveo zapisnik i rješenja Uprave za indirektno oporezivanje BiH, iz kojih proizilazi da okrivljeni nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV-a, jer je nabavku traktora, pluga i drljače izvršio u periodu kada nije bio registrovan i upisan u Jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza po osnovu PDV-a, te da nije imao pravo na korekciju ulaznog poreza u poreskom periodu maj 2016. godine.

Uslovi za ostvarivanje prava na odbitak ulaznog poreza detaljnije su regulisani odredbama Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u, a prema odredbi člana 62. stav 1. i člana 63. stav 1. navedenog Pravilnika, pravo na odbitak ulaznog poreza može ostvariti samo poreski obveznik, tj. jedan od uslova iz člana 63. stav 1. tačka d) Pravilnika jeste i da je isporuka obavljena poreskom obvezniku u poslovne svrhe. Odredbom člana 63. stav 2. Pravilnika je izričito propisano da lica koja nisu obveznici PDV-a nemaju pravo na odbitak ulaznog poreza. S obzirom da je okrivljeni traktor, plug i drljaču uveo u septembru 2015. godine, odnosno u martu 2016. godine, a da je dana 16.05.2016. godine stekao status PDV obveznika, prvostepeni sud je pravilno utvrdio da okrivljeni u vrijeme uvoza navedenih dobara nije ispunjavao osnovni uslov za ostvarivanje prava na odbitak ulaznog PDV-a, tj. nije imao status poreskog obveznika i stoga nema pravo na odbitak ulaznog poreza.

Imajući u vidu navedeno, irelevantni su žalbeni navodi okrivljenog kada je počeo da obavlja pripremne radnje za djelatnost gajenja žitarica,

mahunarki i sjemena uljarica, budući da prema članu 68. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u, ne može ostvariti pravo na odbitak ulaznog poreza pri početku obavljanja djelatnosti ako ne ispunjava sve Zakonom i Pravilnikom propisane uslove za odbitak ulaznog poreza. Čak i da se prihvati tvrdnja okrivljenog da je djelatnost gajenja žitarica, mahunarki i sjemena uljarica počeo obavljati tek uvozom traktora, pluga i drljače, a ne danom registracije u sudskom registru, opet okrivljeni ne ispunjava uslove za odbitak ulaznog poreza, jer kako je naprijed navedeno, u vrijeme uvoza dobara nije imao status obveznika PDV-a, nego je taj status naknadno stekao izdavanjem rješenja Uprave za indirektno oporezivanje BiH od 16.05.2016. godine.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o Pr 104969 17 Pžp od 24.01.2018. godine)

Važenje i produženje isprava o oružju

7.

Član 25. stav 3. Zakona o oružju i municiji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine

OBAVEZA VLASNIKA ORUŽJA JE DA BLAGOVREMENO PODNESE ZAHTJEV ZA PRODUŽENJE VAŽENJA ISPRAVE O ORUŽJU, A NE OBAVEZA POLICIJE BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE DA PRIJE ISTEKA ROKA VAŽENJA ORUŽANOG LISTA POZIVA VLASNIKE ORUŽJA DA TAKAV ZAHTJEV PODNESU.

Iz obrazloženja:

„Iz dokaza dostavljenih uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka (oružni list broj 000296, akt Policije Brčko distrikta BiH broj 14.04.1-04-575/17 od 21.09.2017. godine sa evidencijom oružja) može se zaključiti da je rok važenja oružnog lista za predmetni pištolj i lovačku pušku istekao 15.08.2017. godine, a da okrivljeni nije podnio zahtjev za produženje oružnog lista. Obaveza vlasnika oružja da podnese zahtjev za produženje važenja isprave o oružju temelji se na odredbi člana 25. stav 3. Zakona o oružju i municiji Brčko distrikta BiH, kojom je propisano da je vlasnik oružja kojem je izdat oružni list dužan podnijeti navedeni zahtjev u roku od 30 dana prije isteka roka važenja oružnog lista. Dakle, zakonom je propisana obaveza vlasnika oružja da blagovremeno podnese zahtjev za produženje važenja isprave o oružju, a ne obaveza Policije Brčko distrikta BiH da prije isteka roka važenja oružnog lista poziva vlasnike oružja da takav zahtjev podnesu. Kako okrivljeni nije postupio u skladu sa citiranom zakonskom odredbom ostvario je obilježja bića prekršaja iz člana 25. stav 3., kažnjivog po članu 67. stav 1. tačka c. Zakona o oružju i municiji Brčko distrikta BiH, za koji ga je prvostepeni sud oglasio odgovornim.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o Pr 106783 18 Pžp od 29.01.2018. godine)

GRADANSKO PRAVO

STVARNO PRAVO

8.

Član 55. stav 1. i član 59. stav 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

KADA JE TUŽENA PREDMETNU NEKRETNINU IZDALA U ZAKUP TREĆIM LICIMA, TIME JE TUŽITELJICU, KAO SUVLASNICU NA TOJ NEKRETNINI, ONEMOGUĆILA DA ISTU KORISTI SRAZMJERNO SVOM SUVLASNIČKOM DIJELU, PA TUŽITELJICA IMA PRAVO TRAŽITI DA JOJ TUŽENA OMOGUĆI KORIŠTENJE NEKRETNINE OSLOBOĐENU OD TREĆIH LICA I NJIHOVIH STVARI.

Iz obrazloženja:

„Odredbom člana 55. stav 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisano je da svaki suvlasnik ima pravo da stvar posjeduje i da se njome koristi srazmjerno svom dijelu, ne povređujući prava ostalih suvlasnika, a odredbom člana 59. stav 1. istog zakona da svaki suvlasnik ima pravo na suposjed stvari.

Saglasno navedenim odredbama, a prema utvrđenim činjenicama u postupku (navodi E. R. supruga tužiteljice saslušanog kao svjedoka) tužiteljica nije bila u posjedu prostora koji je u njenom suvlasništvu i suvlasništvu tužene i dogovor sa tuženom o korištenju nekretnina nije postignut a tužiteljica kao i tužena (kada su suvlasnice sa dijelom od po 1/2) ima pravo na suposjed stvari. Kako tužena isključivo koristi nekretnine (nesporna je činjenica da samo ona ima ključ od objekta) i izdala ih je u zakup trećim licima, tužiteljica je onemogućena da drži u suposjedu svoje nekretnine i da odlučuje o njihovom korištenju a zakonske odredbe joj daju pravo da stvar (nekretninu) koristi srazmjerno svom dijelu, kao i da učestvuje u odlučivanju o svim pitanjima koja se tiču stvari koja je u suvlasništvu zajedno sa svim suvlasnicima, odnosno zajedno sa tuženom prema odredbi člana 57. stav 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (za preduzimanje poslova redovnog upravljanja propisano je da je potrebna saglasnost suvlasnika čiji dijelovi čine više od jedne polovine, dok je za preduzimanje poslova koji prelaze okvir redovnog upravljanja kao što su promjena namjene stvari, izdavanje cijele stvari u zakup, zasnivanje hipoteke na cijeloj stvari, zasnivanje služnosti, veće popravke ili prepravke stvari koje nisu nužne za održavanje, i sl. potrebna saglasnost svih suvlasnika). Kada je to tako, tužbenom zahtjevu tužiteljice, da joj se omogući korištenje njenog suvlasničkog dijela (koji joj prema zakonu pripada i u konkretnom slučaju je dio od 1/2), ima mjesta, kako to osnovano žalbom ukazuje tužiteljica, pa je tužena dužna da joj preda po jedan primjerak ključa od ulaznih vrata na zajedničkim objektima, odnosno da joj se omogući

korištenje nekretnina koje su u njihovom suvlasništvu oslobođenih od trećih lica i njihovih stvari.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 090569 17 GŽ od 30.01.2018. godine)

OBLIGACIONO PRAVO

Ništavost ugovora

9.

Član 103. Zakona o obligacionim odnosima

ZAKLJUČIVANJE SPORAZUMA O NAGODBI U PROPISANOM POSTUPKU I NA ZAKONOM PROPISANI NAČIN NE ISKLJUČUJE MOGUĆNOST DA SE NA NAGODBU PRIMJENE PRAVILA O NIŠTAVOSTI PROPISANA RELEVANTNIM ODREDBAMA ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 082879 17 GŽ od 29.01.2018. godine)

Obična šteta i izmakla korist

10.

Član 189. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima

IZMAKLA KORIST SE NE UTVRĐUJE PREMA PRETPOSTAVLJENOJ MOGUĆNOSTI OSTVARENJA, VEĆ UOBIČAJENO PREMA REALNIM POKAZATELJIMA ISKAZANIM U POSLOVANJU U PRETHODNOM PERIODU.

Iz obrazloženja:

„Prema odredbi člana 155. i člana 189. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima izmakla korist predstavlja neostvarenu imovinsku vrijednost koja bi prema redovnom toku stvari ili okolnostima konkretnog slučaja bila ostvarena (tj. ušla u imovinu oštećenog) da nije bilo postupanja štetnika-tužitelja koji ga čini građansko-pravno odgovornim.

Dakle, sa gledišta odgovornosti za naknadu štete u vidu izmakle koristi potrebno je da se ispune zakonom predviđeni uslovi, da korist nije ostvarena, da postoji određeni stepen izvjesnosti da bi bila ostvarena, kao i dopuštenost osnova po kome bi bila ostvarena, koji (uslovi) moraju biti kumulativno ispunjeni, s tim što odredbe Zakona o obligacionim odnosima pri ocjeni izmakle koristi ne sadrže posebne odredbe o načinu utvrđivanja visine štete.

To dalje znači da sud u svakom konkretnom slučaju utvrđuje koja bi to dobit prema redovnom toku stvari bila ostvarena. Dakle, ta šteta se ne utvrđuje

prema pretpostavljenoj mogućnosti ostvarenja, već uobičajeno prema realnim pokazateljima iskazanim u poslovanju oštećenog u prethodnom periodu.

U konkretnom slučaju takvih pokazatelja nema, jer se tuženi do nabavke parnog kotla nije bavio proizvodnjom i prodajom bio dizela, pa tuženi štetu zasniva na nalazu i mišljenju vještaka finansijske struke, odnosno pretpostavljenim mogućnostima u ostvarenju te štete, a niti je tuženi tvrdio i dokazao da je ostvarena dobit od proizvodnje bio dizela nakon utuženog perioda, što je prvostepeni sud takođe cijenio.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o Ps 057986 17 Pž 2 od 25.01.2018. godine)

Odgovornost u slučaju nezgode izazvane motornim vozilima u pokretu i podijeljena odgovornost

11.

Član 178. stav 4. i član 192. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

ČINJENICA DA JE NASTANKU ŠTETE DOPRINIO I VOZAČ PUTNIČKOG MOTORNOG VOZILA U KOJEM SE NALAZILA TUŽITELJICA, NE ZNAČI PO AUTOMATIZMU I POSTOJANJE DOPRINOSA TUŽITELJICE NASTANKU ŠTETE, JER NJEN DOPRINOS POSTOJI SAMO UKOLIKO JE KAO SUVOZAČ SVOJIM PONAŠANJEM PRIDONIJELA NASTANKU ŠTETE.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 097826 17 Gž od 31.01.2018. godine)

Podijeljena odgovornost

12.

Član 192. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

POSTOJI DOPRINOS OŠTEĆENE NASTANKU ŠTETE UKOLIKO JE MOGLA ZNATI DA JE VOZAČ PUTNIČKOG MOTORNOG VOZILA, KOJI JE SKRIVIO SAOBRAĆAJNU NESREĆU, POD DEJSTVOM ALKOHOLA, A IPAK JE PRISTALA NA VOŽNJU SA TAKVIM VOZAČEM.

Iz obrazloženja:

„Međutim, po ocjeni ovog suda osnovano tuženi u žalbi ukazuje „da je sud morao dosuđeni iznos štete umanjiti za doprinos oštećene nastanku štete jer je činjenično utvrdio da je oštećena stupila u vozilo kojim je upravljao vozač pod uticajem alkohola što je ona mogla i morala znati.“

Naime, u toku prvostepenog postupka je utvrđeno da je pokojna N. Z. bila u društvu vozača putničkog motornog vozila J. M., koji je u diskoteci „Sikret“ konzumirao alkohol, da je nakon toga, po povratku iz restorana „Big Ben“, sjela u putničko motorno vozilo sa istim vozačem J. M. zajedno sa

ostalim putnicima (drugotuziteljnom), kao i da je došlo do saobraćajne nezgode koja je prouzrokovana isključivom krivicom J. M. koji je bio u alkoholiziranom stanju (imao je 1,33 promila alkohola u krvi, odnosno 1,33 g/kg).

S obzirom na navedena utvrđenja, pravilno je prvostepeni sud zaključio da je pokojna N. Z. mogla i morala znati da je J. M. konzumirao alkohol, odnosno da ta činjenica nije mogla ostati nepoznata pokojnoj N. Z., međutim, prvostepeni sud je, na pravilno utvrđeno činjenično stanje propustio da, a kod toga da je tuženi još u odgovoru na tužbu naveo „da je do saobraćajne nezgode došlo radnjama i propustima vozača M. J. koji je kritičnog trenutka upravljao motornim vozilom reg. oznaka M85-A-993, pod uticajem alkohola...“, da je tom prilikom od zadobijenih povreda smrtno stradala Z. N.“, „da je imenovana dobrovoljno stupila u vozilo kojim je upravljao pod dejstvom alkohola...“ (a koji navodi u sebi sadrže i prigovor podijeljene odgovornosti), primijeni odredbu člana 192. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, kojom odredbom je propisano da oštećenik koji je doprinio da šteta nastane ili da bude veća nego što bi inače bila, ima pravo samo na srazmjerno smanjenu naknadu.

Kako je pokojna N. Z., mogla i morala znati da je J. M. konzumirao alkohol, odnosno ta joj činjenica nije mogla ostati nepoznata, pa je i pored toga pristala da se vozi u putničkom motornom vozilu kojim je upravljao alkoholizirani vozač (J. M.), time je ona pristala i na posljedice koje su proistekle iz takve vožnje i pri tome nije od značaja da li je pokojna N. Z. znala tačno procijeniti i stepen alkoholiziranosti J. M., obzirom da nije bilo potrebno da vozač J. M. pokazuje stanje alkoholiziranosti, koje bi ugrozilo sigurnost vožnje, da bi pokojnoj N. Z. kao saputniku koji pristaje na vožnju sa takvim vozačem pripisao pristanak na rizik vožnje, a samim tim i na štetne posljedice, kako bi ta okolnost imala uticaj na podjelu odgovornosti za štetu, već je dovoljno da je pokojna N. Z. mogla znati da je J. M. konzumirao alkohol, onda po ocjeni ovog suda postoji i suodgovornost pokojne N. Z. za nastanak štete, odnosno njen doprinos nastanku štete u omjeru od 20%, zbog čega je valjalo prvostepenom presudom dosuđene iznose naknade nematerijalne štete za duševne bolove zbog smrti bliskog lica umanjiti srazmjerno doprinosu pokojne N. Z. nastanku štete, odnosno odlučiti kao u izreci ove presude.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 101462 18 Gž od 30.01.2018. godine)

PORODIČNO PRAVO

Okolnosti od značaja za odluku suda o izdržavanju

13.

Član 215. Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

SUD U POSTUPKU ZA IZDRŽAVANJE UTVRĐUJE UKUPAN IZNOS SREDSTAVA POTREBNIH ZA IZDRŽAVANJE DJETETA, UZIMAJUĆI U OBZIR UZRAST DJETETA, STANDARDE OKRUŽENJA U KOJEM ŽIVI I

VODEĆI RAČUNA O NJEGOVIM POTREBAMA. SUD PRILIKOM UTVRĐIVANJA MOGUĆNOSTI OSOBE KOJA JE DUŽNA DAVATI IZDRŽAVANJE UZIMA U OBZIR SVA NJENA PRIMANJA, MOGUĆNOSTI DA STIČE POVEĆANU ZARADU, VLASTITE POTREBE OSOBE I ZAKONSKE OBAVEZE IZDRŽAVANJA.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 104311 17 Gž od 19.01.2018. godine)

NASLJEDNO PRAVO

Zastarjelost prava na zahtjev za predaju zaostavštine

14.

Član 142. Zakona o nasljeđivanju

OBJEKTIVNI ROK ZASTARE UNUTAR KOJEG NASLJEDNIK OSTAVIOCA IMA PRAVO ZAHTIJEVATI PREDAJU ZAOSTAVŠTINE OD NESAVJESNOG DRŽAOCA JE 20 GODINA, A RAČUNA SE OD SMRTI OSTAVIOCA.

Iz obrazloženja:

„Ovaj sud nalazi da tužiteljica navodima žalbe nije dovela u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane presude kada je prvostepeni sud našao da je za tužiteljicu nastupila zastarjelost prava na zahtjev za predaju zaostavštine.

Naime, tužiteljica žalbom ne osporava zaključak prvostepenog suda da se u ovom sporu radi o nasljedničkoj tužbi i kada je u postupku prigovoreno pravu tužiteljice zbog zastare zahtijevati predaju zaostavštine onda je prvostepeni sud primjenom člana 142 Zakona o nasljeđivanju, na utvrđene činjenice u postupku, bio dužan ocijeniti osnovanost istaknutog prigovora.

U smislu člana 142 Zakona o nasljeđivanju pravo zahtijevati zaostavštinu, kao nasljednik ostavioca, zastarijeva prema savjesnom držaocu za godinu dana od kada je nasljednik saznao za svoje pravo i za držaoca stvari zaostavštine a nadalje za deset godina računajući za zakonskog nasljednika od smrti ostavioca. Prema stavu 2 ovog člana prema nesavjesnom držaocu ovo pravo zastarijeva za 20 godina.

Pravilan je stav prvostepenog suda da je u smislu navedene odredbe, kako se radi o zakonskom obliku nasljeđivanja, dužina subjektivnog roka ograničena objektivnim rokom koji se ne može produžiti a koji je u odnosu na savjesnog držaoca 10 godina a u odnosu na nesavjesnog držaoca stvari zaostavštine rok zastare je 20 godina, računajući za zakonskog nasljednika (tužiteljicu) od smrti ostaviteljice V. M..

Ovo stoga što iako u stavu 2 člana 142 Zakona o nasljeđivanju nije navedeno da se za zakonske nasljednike rok od 20 godina računa od smrti ostavioca to je nesumnjivo tako kod toga da zaostavština lica prelazi po sili

zakona na njegove nasljednike u trenutku njegove smrti, kojim momentom se otvara i nasljedstvo na njegovoj imovini, od kog trenutka počinju teći rokovi propisani za zastarjelost pa se, dakle, rokovi zastarjelosti od 10 i 20 godina imaju računati od momenta smrti ostavioca V. M.. Kako je ostavilac V. M. umrla 06.12.1986. godine a tužiteljica tužbu u ovom sporu podnijela 12.10.2011. godine, ako se uzme i da je za povredu svojih prava (kao nasljednik V. M.) i za držaoca stvari zaostavštine saznala 2011. godine, prvostepeni sud je donio pravilnu i zakonitu odluku kada je zahtjev tužiteljice odbio zbog nastupanja zastare prava na ostvarivanja zahtjeva tužiteljice jer je i rok od 20 godina protekao (i kada bi se pošlo od pretpostavke da su tuženi nesavjesni držaoci spornih nekretnina) budući da je parnica tužbom pokrenuta 2011. godine.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 038376 17 Gž od 04.01.2018. godine)

PARNIČNI POSTUPAK

15.

Član 45. i član 132. Zakona o parničnom postupku

TUŽITELJ JE DUŽAN NAKNADITI TROŠKOVE PARNIČNOG POSTUPKA PRIVREMENOM ZASTUPNIKU KOJI SU NASTALI U VEZI SA ZASTUPANJEM TUŽENOG.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 015979 17 Gž 2 od 15.01.2018. godine)

16.

Član 108. Zakona o parničnom postupku

SUD ĆE OD NADLEŽNOG ORGANA DISTRIKTA ILI NA DRUGI NAČIN POKUŠATI SAZNATI ADRESU TUŽENOG SAMO AKO JE TUŽITELJ PRIJE TOGA DOKAZAO DA SE U TOM CILJU OBRAĆAO NADLEŽNIM ORGANIMA, ALI BEZ USPJEHA ILI DA JE SA TIM ZAHTJEVOM ODBIJEN.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o Mal 106466 18 Gž od 31.01.2018. godine)

17.

Član 268. Zakona o parničnom postupku

SUD NE MOŽE SVOJU ODLUKU ZASNOVATI NA DOPUNSKOM NALAZU I MIŠLJENJU VJEŠTAKA SAČINJENOM NA OSNOVU SUGESTIJE JEDNE OD STRANAKA U POSTUPKU.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 096061 17 GŽ od 29.01.2018. godine)

18.

Član 349. u vezi sa članom 356. i članom 357. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

REVIZIJA KOJA JE IZJAVLJENA ZBOG POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENOG ČINJENIČNOG STANJA SE NE ODBACUJE, VEĆ ODBIJA.

Iz obrazloženja:

„Odredbom člana 349 stav 1 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine su dati razlozi za podnošenje revizije povodom postupka pred drugostepenim sudom i propisano je da se revizija može izjaviti zbog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 318 ovog zakona koja je učinjena pred Apelacionim sudom, zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog prekoračenja tužbenog zahtjeva, ako je ta povreda učinjena pred Apelacionim sudom.

Prema stavu 2 člana 349 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine revizija se ne može izjaviti zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Odredbom člana 356 stav 2 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, međutim, taksativno su navedeni slučajevi u kojima je revizija nedozvoljena: ako je reviziju izjavilo lice koje nije ovlašteno na podnošenje revizije ili lice koje je odustalo od revizije; ako lice koje je izjavilo reviziju nema pravni interes za podnošenje revizije; ako je revizija izjavljena protiv presude protiv koje se po zakonu ne može izjaviti, pa su uslovi za odbacivanje ovog pravnog lijeka ograničeni time što su važećim procesnim zakonom izričito propisani.

Prema navedenom ne smatra se nedozvoljenom revizija koja je izjavljena iz razloga zbog koga se revizija ne može izjaviti, odnosno koja je izjavljena „zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja“ nego, u tom slučaju valja donijeti meritornu odluku i reviziju odbiti kao neosnovanu.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 063885 17 Rev od 18.01.2018. godine)

19.

Član 101. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine

SUD JE NADLEŽAN DA ODLUČUJE O ZAHTJEVU TUŽITELJA DA MU TUŽENI UPLATI PRIPADAJUĆE DOPRINOSE ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE NA RAČUN FEDERALNOG ZAVODA ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 095847 17 Gž od 30.01.2018. godine)

VANPARNIČNI POSTUPAK

20.

Član 18. stav 3. Zakona o vanparničnom postupku

U VANPARNIČNOM POSTUPKU DRUGOSTEPENI SUD MOŽE ODLUČITI I O NEBLAGOVREMENO PODNESENOJ ŽALBI, ALI POD USLOVOM DA SE TIME NE VRIJEĐAJU PRAVA DRUGIH LICA KOJA SE ZASNIVAJU NA PRVOSTEPENOM RJEŠENJU.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o V 084575 17 Gž 2 od 10.01.2018. godine)

IZVRŠNI POSTUPAK

21.

Član 9. stav 3. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

UKOLIKO JE PRVI POKUŠAJ PLJENIDBE POKRETNIH STVARI IZVRŠENIKA BIO BEZUSPJEŠAN SUD ĆE, POSTUPAJUĆI PO PRIJEDLOGU TRAŽIOCA IZVRŠENJA, RJEŠENJEM DOZVOLITI PROMJENU SREDSTVA I PREDMETA IZVRŠENJA, TAKO ŠTO ĆE ODREDITI IZVRŠENJE NA NOVOM SREDSTVU I PREDMETU IZVRŠENJA, A ISTOVREMENO ĆE OBUSTAVITI IZVRŠENJE NA POKRETNIM STVARIMA IZVRŠENIKA.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o I 081509 17 Gž od 12.01.2018. godine)

22.

Član 43. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

AKO JE PRIJEDLOG ZA IZVRŠENJE PODNESEN NA OSNOVU IZVRŠNE ODLUKE SUDA IZ KOJE JE MOGUĆE JASNO IDENTIFIKOVATI TRAŽIOCA IZVRŠENJA I IZVRŠENIKA, ONDA IZOSTANAK JEDINSTVENOG MATIČNOG BROJA IZVRŠENIKA U PRIJEDLOGU ZA IZVRŠENJE NE PREDSTAVLJA NEDOSTATAK ZBOG KOJEG SE NE BI MOGLO POSTUPITI PO TOM PRIJEDLOGU.

Iz obrazloženja:

„Međutim, kako je u konkretnom slučaju ovaj izvršni postupak proistekao iz parničnog postupka, odnosno prijedlog za dozvolu izvršenja podnesen je na osnovu izvršne isprave, presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 077939 14 P od 19.09.2016. godine, koja je potvrđena presudom Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 077939 16 Gž od 23.02.2017. godine, a iz kojih je moguće jasno identifikovati tražioca izvršenja i izvršenike, te kako prijedlog za dozvolu izvršenja podnesen dana 11.07.2017. godine sadrži zahtjev za izvršenje u kome je naznačena izvršna isprava, tražilac izvršenja i izvršenici, potraživanje čije se ostvarenje traži, sredstvo kojim izvršenje treba provesti kao i predmet

izvršenja, onda nije bilo neophodno da prvostepeni sud zaključkom od 17.07.2017. godine poziva tražioca izvršenja da u ostavljenom roku od 30 dana dostavi jedinstvene matične brojeve izvršenika, odnosno uredi prijedlog za izvršenje u skladu sa odredbom člana 43. Zakona o izvršnom postupku.

Dakle, izostanak jedinstvenog matičnog broja izvršenika u konkretnom slučaju ne predstavlja nedostatak uslijed kojeg nije bilo moguće postupiti po navedenom prijedlogu za dozvolu izvršenja od 11.07.2017. godine.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o I 104876 17 GŽ od 25.01.2018. godine)

23.

Član 59. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

NEOTKLONJIVE PROCESNE SMETNJE PARNIČNOG POSTUPKA LITISPENDENCIJA I PRESUĐENA STVAR NEMAJU SHODNU PRIMJENU U POSTUPKU IZVRŠENJA.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o I 106170 18 GŽ od 25.01.2018. godine)

ZEMLJIŠNOKNJIZNI POSTUPAK

24.

Član 40., član 43. i član 68. Zakona o registru zemljišta i prava na zemljištima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

KADA DRUGI SUD DOSTAVI NA PROVOĐENJE SVOJU ODLUKU KOJOM JE ODREĐEN UPIS ZABILJEŽBE, TADA SUD-REGISTAR ZEMLJIŠTA SAMO ISPITUJE DA LI JE UPIS PROVODIV OBZIROM NA STANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE U VRIJEME KADA JE ZAHTJEV STIGAO I DA LI ISPRAVE NA OSNOVU KOJIH SE TRAŽI UPIS IMAJU POTREBAN OBLIK I SADRŽAJ.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 o Dn 002061 17 GŽ od 18.01.2018. godine)

25.

Član 30. stav 3. i član 107. stav 2. Zakona o registru zemljišta i prava na zemljištima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

POSTOJANJE PREDBILJEŽBE PRAVA VLASNIŠTVA NA PREDMETNOJ PARCELI U VRIJEME KADA JE PODNESEN ZAHTJEV ZA UKNJIŽBU ZAKONSKE HIPOTEKE NA TOJ PARCELI, NE UTIČE NA POSTUPAK UKNJIŽBE ZAKONSKE HIPOTEKE.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 o Dn 002063 17 Gž od 12.01.2018. godine)

26.

Član 47. Zakona o eksproprijaciji nekretnina u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine

ZA UKNJIŽBU PRAVA VLASNIŠTVA NA EKSPROPRIJISANIM NEKRETNINAMA NIJE RELEVANTNO DA LI JE KORISNIK EKSPROPRIJACIJE PLATIO NAKNADU ZA EKSPROPRIJISANE NEKRETNINE, VEĆ SAMO DA LI JE RJEŠENJE O EKSPROPRIJACIJI POSTALO PRAVOSNAŽNO.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 o Dn 002066 18 Gž od 29.01.2018. godine)

UPRAVNO PRAVO

27.

Član 53. stav 2. Zakona o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika na radu

ORGANI UPRAVE BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE NISU PRIMJENJIVALI ENTITETSKE PODZAKONSKE AKTE PRILIKOM DONOŠENJA OSPORENIH AKATA KADA SU NALOŽILI TUŽITELJU DA U OSTAVLJENOM ROKU PRIBAVI LICENCU U JEDNOM OD ENTITETA KOJA SE IZDAJE NA OSNOVU VAŽEĆEG PRAVILNIKA TOG ENTITETA I U SKLADU SA POSTUPKOM I USLOVIMA KOJI SU PROPISANI NJIHOVIM (ENTITETSKIM) PODZAKONSKIM AKTIMA.

Iz obrazloženja:

„Ovaj sud nalazi da tužena osnovano u žalbi (izjavljenoj protiv prvostepene presude) ukazuje na odredbu člana 53. stav 2. Zakona o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika na radu, kojom je propisano da licence izdate u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine važe na teritoriji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pa je njihova licenca važeći dokument kojim pravna lica dokazuju ispunjavanje uslova za obavljanje navedenih poslova, kod (nesporne) činjenice da Vlada Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nije postupila u skladu sa svojom obavezom iz odredbe člana 73. stav 1. tačka (f) Zakona o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika na radu i donijela Pravilnik o uslovima za izdavanje licenci za obavljanje poslova sigurnosti i zaštite zdravlja, kada bi pravno lice potrebnu licencu dobilo u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Nije pravilan zaključak prvostepenog suda da je prvostepeni organ uprave (elektroenergetski inspektor) prilikom donošenja prvostepenog upravnog akta primjenjivao pravilnike (podzakonske akte) entiteta, već je tužitelj upućen da licencu, koja mu je potrebna za obavljanje prednje opisanih poslova, u situaciji kada istu nije moguće pribaviti na području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (zbog nepostojanja odgovarajućeg pravilnika) pribavi u jednom od entiteta u skladu sa važećim entitetskim pravilnicima, a kod toga da je odredbom člana 53. stav 2. Zakona o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika na radu propisano da licence izdate u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine važe na teritoriji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Dakle, u ovakvoj pravnoj situaciji, ukoliko tužitelj pribavi licencu u jednom od entiteta koja se izdaje na osnovu važećeg pravilnika tog entiteta i u skladu sa postupkom i uslovima koji su propisani njihovim (entitetskim) podzakonskim aktima, ona će biti priznata na području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pa je stoga pogrešno utvrđenje prvostepenog suda da su organi uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, prilikom donošenja prvostepenog i konačnog upravnog akta, primjenjivali entitetske podzakonske akte.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o U 104402 17 Už od 10.01.2018. godine)

28.

Član 222. stav 2. Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

ČINJENICA DA U DISPOZITIVU RJEŠENJA TUŽENE, KOJIM JE PONIŠTEN PRVOSTEPENI UPRAVNI AKT JER JE DONESEN OD STRANE NENADLEŽNOG ORGANA, NE STOJI DA ĆE SE PREDMET DOSTAVITI NADLEŽNOM PRVOSTEPENOM UPRAVNOM ORGANU NA POSTUPANJE I RJEŠAVANJE NE ČINI TO RJEŠENJE NEPRAVILNIM I NEZAKONITIM.

Iz obrazloženja:

„Naime, odredbom člana 222. stav 2. Zakona o upravnom postupku propisano je da će Apelaciona komisija, ako utvrdi da je prvostepeno rješenje donio nenadležni organ, poništiti to rješenje po službenoj dužnosti i dostaviti će predmet nadležnom organu na rješavanje.

Dakle, prilikom odlučivanja po žalbi izjavljenoj protiv prvostepenog upravnog akta tužena mora, imajući u vidu gore navedenu odredbu člana 222. stav 2. Zakona o upravnom postupku, po službenoj dužnosti paziti je li prvostepeni upravni akt donio nadležni organ i mora ga po službenoj dužnosti poništiti ako utvrdi da donosilac tog akta nije bio nadležan rješavati o stvari koja je predmet tog akta, bez obzira je li to žalilac žalbom i tražio.

Kada se zbog nenadležnosti poništava prvostepeni upravni akt, tužena se ne upušta u dalje vođenje žalbenog postupka, već svoje rješenje i cijeli predmet šalje nadležnom prvostepenom upravnom organu na rješavanje, a ne organu čiji je akt poništila, jer on i nije mogao rješavati u toj stvari. Nenadležnom organu tužena treba poslati samo jedan primjerak svog rješenja radi upoznavanja kako je povodom žalbe postupljeno po njegovom rješenju.

Prema tome, pravilna primjena odredbe člana 222. stav 2. Zakona o upravnom postupku nalaže tuženoj da, u situaciji kada utvrdi da je prvostepeno rješenje donio nenadležni organ, to rješenje i poništi (što je tužena i učinila), a pitanje dostavljanja predmeta nadležnom prvostepenom upravnom organu na postupanje i rješavanje predstavlja samo pitanje provođenja rješenja kojim se poništava prvostepeni upravni akt zbog nenadležnosti, odnosno stvara obavezu tuženoj da dostavi predmet nadležnom prvostepenom upravnom organu na postupanje i rješavanje (kada utvrdi da je rješenje donio nenadležni organ).

Dakle, činjenica da u dispozitivu rješenja tužene ne stoji da će se predmet dostaviti nadležnom prvostepenom upravnom organu na postupanje i rješavanje ne čini to rješenje nepravilnim i nezakonitim, odnosno ne predstavlja razlog zbog kojeg se može voditi upravni spor, jer se osporavanjem upravnom aktom (rješenjem tužene) ne dira u pravo tužioca ili njegov neposredni lični interes zasnovan na zakonu.

U daljem toku upravnog postupka tužena će dostaviti svoje rješenje urbanističko-građevinskom inspektoratu, kao nadležnom organu za postupanje u predmetnoj upravnoj stvari.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o U 094585 17 Už od 29.01.2018. godine)

29.

Član 6. i član 7. Zakona o upravnim sporovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

DA BI UPRAVNI AKT STEKAO SVOJSTVO KONAČNOSTI NIJE DOVOLJNO SAMO TO DA PROTIV NJEGA NEMA REDOVNOG PRAVNOG LIJEKA U UPRAVNOM POSTUPKU, NEGO JE NEOPHODNO I DA SE RADI O AKTU KOJIM JE TAJ POSTUPAK OKONČAN NA NAČIN DA JE ODLUČENO O NEČIJEM PRAVU, ODNOSNO OBAVEZI TAKO DA SE TO PRAVO PRIZNAJE (UTVRĐUJE) ILI OBAVEZA ODREĐUJE.

Iz obrazloženja:

„Po ocjeni ovog suda, tužiteljica žalbom nije dovela u pitanje pravilnost rješenja prvostepenog suda.

Ovo stoga, jer navodima istaknutim u žalbi da je u rješenju tužene od 27.09.2016. godine data pouka o pravnom lijeku da se protiv tog rješenja može

pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana, da je tužiteljica tražila da se to rješenje poništi jer ima pravni interes da bude izabrana na navedeno radno mjesto i da ima dovoljno osnova da se o tužbi meritorno odluči, tužiteljica nije dovela u pitanje pravilan zaključak prvostepenog suda da tužbom osporeno rješenje nema svojstvo konačnog upravnog akta i da je stoga tužba podnesena prijevereno.

Naime, saglasno odredbama člana 6. i člana 7. Zakona o upravnim sporovima, predmet upravnog spora može biti samo konačan upravni akt kojim je nadležni organ riješio o izvjesnom pravu ili obavezi građanina ili pravnog lica u nekoj upravnoj stvari. Dakle, da bi upravni akt stekao svojstvo konačnosti nije dovoljno samo to da protiv njega nema redovnog pravnog lijeka u upravnom postupku, nego je neophodno i da se radi o aktu kojim je taj postupak okončan na način da je odlučeno o nečijem pravu, odnosno obavezi tako da se to pravo priznaje (utvrđuje) ili obaveza određuje. S tim u vezi, potrebno je da je rješenjem u procesnopravnom smislu završeno rješavanje upravne stvari u upravnom postupku, odnosno da je okončan upravni postupak u svim njegovim fazama i da se protiv donesenog upravnog akta ne može izjaviti žalba kao redovni pravni lijek u upravnom postupku.

Budući da je tužena, rješavajući po žalbi Pantić Ivane, osporenim rješenjem poništila prvostepeni upravni akt i predmet vratila prvostepenom organu uprave na ponovni postupak, upravni postupak u predmetnoj upravnoj stvari još nije okončan, pa iz tog razloga tužbom osporeno rješenje nema svojstvo konačnog upravnog akta. Rješenje čije poništenje tužiteljica traži u ovom upravnom sporu nema rješavajući karakter, jer njime nije konačno riješeno o pravu koje tužiteljica želi ishoditi u upravnom postupku, pa je prvostepeni sud pravilnom primjenom odredbe člana 23. stav 1. tačka 1) Zakona o upravnim sporovima tužbu odbacio kao prijeverenu.

Tačna je tvrdnja tužiteljice da je osporenim rješenjem tužene od 27.09.2016. godine data pouka da se protiv tog rješenja može pokrenuti upravni spor. Međutim, ako upravni sud prilikom prethodnog ispitivanja tužbe utvrdi da nisu ispunjeni procesni uslovi za vođenje upravnog spora propisani odredbom člana 23. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, dužan je tužbu odbaciti, ne ulazeći u meritum raspravljanja po tužbi.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o U 100609 17 UŽ od 17.01.2018. godine)

30.

Član 6. Zakona o upravnim sporovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

ODLUKA O IZBORU I PROGLAŠENJU UČENIKA GENERACIJE NIJE UPRAVNI AKT, PA SE PROTIV TAKVOG AKTA NE MOŽE VODITI UPRAVNI SPOR.

Iz obrazloženja:

„Odredbom člana 6 Zakona o upravnim sporovima propisano je da se upravni spor može voditi samo protiv upravnog akta (stav 1), s tim da je upravni akt, u smislu navedenog zakona, akt kojim Odjeljenja Brčko distrikta i pravna i druga lica koja imaju javna ovlaštenja rješavaju o izvjesnom pravu ili obavezi građana ili pravnog lica u nekoj upravnoj stvari.

Dakle, da bi akt, u smislu navedene zakonske odredbe, bio upravni akt, njime se mora rješavati o određenom pravu ili obavezi građana ili pravnog lica (materijalnopravno obilježje upravnog akta), jer se rješavanjem konkretne pojedinačne situacije pojedinog lica mijenja njegova individualna pravna situacija, tako što joj se utvrđuje, ukida, smanjuje ili povećava kakvo pravo, nameće joj se obaveza ili se oslobađa obaveze.

Pri tome, pravno dejstvo rješavanja upravne stvari mora biti neposredno, odnosno donošenjem upravnog akta moraju neposredno nastupiti posljedice za stranku, pa ukoliko takvog neposrednog pravnog dejstva nema, neće se raditi o upravnom aktu. Materijalni propisi određuju kada te propise treba neposredno primijeniti i riješiti određenu upravnu stvar, na način da se stranci prizna neko pravo, utvrditi neka obaveza, odluči o nekom pravom interesu i slično (u oblasti obrazovanja materijalni propisi predviđaju niz situacija u kojima se odlučuje o pojedinim pravima i obavezama građana od strane obrazovne institucije, pa se tako kao upravni akti prihvataju odluka o upisu studenata na fakultet, o poništenju ispita, o isključenju učenika iz škole, o gubitku prava na redovno školovanje, o prelasku učenika u drugu školu ili fakultet...).

Obzirom da donošenjem rješenja Školskog odbora Javne ustanove Prve osnovne škole Brčko broj 37-20/16 od 17.10.2016. godine i Odluke Nastavničkog vijeća Javne ustanove Prva osnovna škola Brčko broj 37-635-1/16 od 22.09.2016. godine nisu nastupile pravne posljedice u smislu da je tim odlukama učenik koji je izabran za učenika generacije neposredno stekao određeno pravo (ni Zakon o obrazovanju o osnovnim i srednjim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ni Pravila o izboru i proglašenju učenika

generacije u Javnoj ustanovi Prva osnovna škola Brčko, ni bilo koji drugi propis ne određuju da će učenik koji bude izabran za učenika generacije tim izborom i neposredno steći određeno pravo), onda je, po ocijeni ovog suda, pravilno i zakonito je postupio prvostepeni sud kada je, primjenom odredbe člana 23 stav 1 tačka 1 u vezi sa odredbom člana 6 stav 2 Zakona o upravnim sporovima, tužbu tužiteljice odbacio kao nedopuštenu.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o U 100768 17 Už od 29.01.2018. godine)

31.

Član 243. stav 1. tačka 4) Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

RJEŠENJE KOJE JE KONAČNO U UPRAVNOM POSTUPKU ĆE SE PONIŠTITI PO PRAVU NADZORA IZ RAZLOGA ŠTO JE DONESENO KAO POSLJEDICA PRITISKA ILI DRUGE NEDOPUŠTENE RADNJE, SAMO UKOLIKO ZAHTJEV ZA PONIŠTENJE SADRŽI KONKRETNE, POUZDANE I UVJERLJIVE NAVODE I DOKAZE DA JE ODREĐENA OSOBA IZVRŠILA PRITISAK, ODNOSNO PRAVNO NEDOZVOLJEN UTICAJ NA SLUŽBENU OSOBU U NADLEŽNOM ORGANU ILI NA NEKOG UČESNIKA U UPRAVNOM POSTUPKU I DA JE KAO POSLJEDICA TOG NEDOPUŠTENOG UTICAJA DONESENO RJEŠENJE ČIJE SE PONIŠTENJE PO PRAVU NADZORA ZAHTIJEVA.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o U 099082 17 Už od 12.01.2018. godine)

STATUTARNO ODJELJENJE

32.

Član 1. i član 2. Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Poreskoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i član 1. i član 2. Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Trezoru Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

SUD U POSTUPKU OCJENE USKLAĐENOSTI PRAVNIH AKATA NE MOŽE OCJENJIVATI CJELISHODNOST I RACIONALNOST IZMJENA OSPORAVANIH ZAKONA, KOJIMA JE PROPISANO VREMENSKO OGRANIČENJE MANDATA DIREKTORA PORESKE UPRAVE I TREZORA, JER SU TO PITANJA IZ OBLASTI ZAKONODAVNE POLITIKE KOJU KREIRA ZAKONODAVAC PRILIKOM DONOŠENJA ZAKONA.

Iz obrazloženja:

„U smislu naprijed navedenog, Sud ukazuje da je usvajanje osporavanih Zakona, kao i Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o Direkciji za finansije, opravdano potrebom reforme rukovodnog nivoa u Direkciji za finansije, uvođenjem mandatnih pozicija za direktore, odnosno vremenskim ograničavanjem obavljanja te funkcije, a u cilju kvalitetnijeg i efikasnijeg ustrojstva organizacije i rada Direkcije za finansije i njenih organizacionih jedinica. Iz tih razloga je izmjenama navedenih Zakona propisana posebna procedura izbora, rada i prestanka obavljanja funkcije direktora, te utvrđen novi status direktora, koji je odvojen od statusa državnog službenika.

Slijedom iznesenog, Sud podsjeća da zakonodavac ima statutarno ovlaštenje da mijenja postojeća zakonska rješenja radi njihovog prilagođavanja privrednim, socijalnim i drugim prilikama, odnosno drugim relevantnim okolnostima, pa i da pojedina pitanja uredi na drugačiji način. U tom domenu zakonodavac uživa određeno polje slobodne procjene, a Sud u postupku ocjene usklađenosti pravnih akata ne može ocjenjivati cjelishodnost i racionalnost zakonskih rješenja, odnosno odredaba osporenih Zakona, jer su to pitanja iz oblasti zakonodavne politike koju kreira zakonodavac prilikom donošenja zakona. Po stavu Suda, drugačije zakonsko rješenje statusa rukovodilaca Direkcije za finansije i njenih organizacionih jedinica opravdano je primjenom navedenog principa polja slobodne procjene koje zakonodavac uživa u konkretnom slučaju, kao i potrebom da se osigura kvalitetnije i efikasnije ustrojstvo navedenih finansijskih institucija Distrikta.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 0 U 002040 17 Ous od 22.01.2018. godine)

ABECEDNI REGISTAR

KRIVIČNO PRAVO

- Dokazi na kojima se zasniva presuda (4)
- Izuzeci od neposrednog izvođenja dokaza (3)
- Teška krađa (1)
- Troškovi postupka kad se optuženi oglasi krivim (2)

PREKRŠAJNO PRAVO

- Odbitak ulaznog poreza pri početku obavljanja djelatnosti (6)
- Registracija za PDV (5)
- Važenje i produženje isprava o oružju (7)

GRAĐANSKO PRAVO

Izvršni postupak

- Litispendencija i presuđena stvar u izvršnom postupku (23)
- Promjena sredstva i predmeta izvršenja (21)
- Urednost prijedloga za izvršenje (22)

Nasljedno pravo

- Zastarjelost prava na zahtjev za predaju zaostavštine (14)

Obligaciono pravo

- Ništavost ugovora (9)
- Obična šteta i izmakla korist (10)
- Odgovornost u slučaju nezgode izazvane motornim vozilima u pokretu i podijeljena odgovornost (11)
- Podijeljena odgovornost (12)

Parnični postupak

- Nadležnost suda za odlučivanje zahtjevu za uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (19)
- Revizijski razlozi (18)
- Troškovi privremenog zastupnika (15)
- Utvrđivanje adrese (16)
- Vještačenje (17)

Porodično pravo

- Okolnosti od značaja za odluku suda o izdržavanju (13)

Stvarno pravo

- Pravo korištenja nekretnine u suvlasništvu (8)

Vanparnični postupak

- Odlučivanje suda u vanparničnom postupku po neblagovremenoj žalbi (20)

Zemljišnoknjižni postupak

- Uknjižba prava vlasništva na eksproprisanim nekretninama (26)
- Uknjižba zakonske zatezne hipoteke na nekretnini na kojoj postoji predbilježba (25)
- Upis određen od strane drugog suda (24)

UPRAVNO PRAVO

- Dostavljanje predmeta nadležnom organu (28)
- Konačnost upravnog akta (29)
- Pojedinačni akt koji se ne smatra upravnim aktom (30)
- Poništenje rješenje po pravu nadzora (31)
- Primjena entitetskih propisa (27)

STATUTARNO ODJELJENJE

- Cjelishodnost i racionalnost zakonskih rješenja (32)

REGISTAR PRIMIJENJENIH PROPISA

KRIVIČNO PRAVO

- Krivični zakon Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 33/13, 26/16 i 13/17)
- Zakon o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 34/13 i 27/14)

PREKRŠAJNO PRAVO

- Zakon o oružju i municiji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 39/11, 02/12 i 06/13)
- Zakona o porezu na dodatu vrijednost Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 9/05, 35/05 i 100/08)
- Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Službeni glasnik BiH“ broj 93/05, 21/06, 60/06, 6/07, 100/07, 35/08 i 65/10)

GRADANSKO PRAVO

- Porođični zakon Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 23/07)
- Zakon o eksproprijaciji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 26/04, 19/07, 2/08, 19/10 i 15/11)
- Zakon o izvršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 39/13 i 47/17)
- Zakon o nasljeđivanju („Službeni list SRBiH“, broj 7/80 i 15/80)
- Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89)
- Zakon o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14)

- Zakon o registru zemljišta i prava na zemljištima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 11/01, 1/03, 14/03, 19/07 i 2/08)
- Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 11/01, 8/03, 40/04, i 19/07)
- Zakon o vanparničnom postupku („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 5/01)
- Zakon o penzijsko invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine („Službeni list Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12)

UPRAVNO PRAVO

- Zakon o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika na radu („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 20/13)
- Zakon o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (prečišćen tekst objavljen u „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 48/11)
- Zakona o upravnim sporovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 4/00 i 1/01)

STATUTARNO ODJELJENJE

- Zakon o Poreskoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 3/02, 42/04, 8/06, 3/07, 19/07, 2/08, 6/13 i 35/17)
- Zakon o Trezoru Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 3/07, 19/07, 2/08 i 35/17)